

DANUTĖ, SALOMĖJA IR GIEDRĖ 1927 METAIS

išraiškos šokis yra totalus šokio menininko kūrybinis aktas, kur šokio idėja-tema, muzikos pasirinkimas, šokio formos, kostiumų eskizai, net sceninis apipavidalinimas (pvz. šviesų efektai) priklauso nuo išraiškos šokio išpildytojo. Muzikalumas, laki vaizduotė, intuityva, turtinga prigimtis bei įgimtas grakštumas, žodžiu, natūralus talentas yra pagrindinės išraiškos šokio kūrėjo būtinybės. Danutė buvo gimusi tokiam šokiui.

Grįžus iš Berlyno su Labano rekomendacijomis, Danutei pavyko toms brangioms studijoms gauti pradžioje paramą iš šeimos, vėliau iš bankininko Jono Vailokaičio, o dar vėliau ir iš Švietimo Ministerijos. Tą patį rudenį ji išvyko studijuoti į Juttos Klamt mokyklą, kurios šūkis "Durch Erlebnis zum Gestalt" (per išgyvenimą į išraišką-formą) Danutės natūraliam talentui ugdyti buvo pati tinkamiausia vieta. Greitai ji ten tapo pirmąja mokinė, vėliau reprezentacinės šokio grupės nare, o į studijų pabaigą vadovaujančia soliste. Berlyne studijuodama, ji taip pat turėjo progos vispusiškai augti: susipažinti su įvairių išraiškos šokio mokyklų darbu, klausytis geriausių koncertų, lankyti muziejus ir t.t.

1938 m. Danutė šoko Juttos Klamt reprezentacinėje grupėje Išraiškos Šokio kongrese Helsinkyje, kur toji mokykla laimėjo pirmąją vietą.

Studijas Danutė baigė 1939 m. pavasarį, labai įtemptu Lietuvos-Vokietijos santykių metu, vokiečiams aneksuojant Klaipėdos Kraštą. Tuo metu lietuvaitei Berlyne buvo tikrai neįauku. Kovo mėn. pabaigoje Theater am Alexanderplatz įvyko Juttos Klamt mokyklos baigiamasis koncertas. Danutė šoko grupėje ir du solo šokius: Brahms'o Slaviškus šokius ir Totorių ritmą, palydint Bela Bartok muzikai. Šis išraiškos jėgos kupinas šokis susilaukė didžiulio pasisekimo. Šias eilutes rāsanti matė ją, atrodančią lyg mažytę mergaitę milžiniškoje scenoje, kuri stovėjo lyg apstulbusi, publikai plojant ir šaukiant, rodos, be galo. Tai buvo jos pirmasis didelis pasisekimas gyvenime, įkvėpęs jai pasitikėjimo savimi.

Grįžusi 1939 m. pavasarį su diplomu Lietuvon, ji atsivežė nemažą šokių repertuarą su skoningai jos pačios suprojektuotais kostiumais. Tų pačių metų rudenį, jau prasidėjus antrajam Pasauliniui karui, Kauno Valstybės Teatre, orkestrui palydint, įvyko jos vienos pilnas išraiškos šokio koncertas. Danutė pasirodė kaip gaivalingo temperamento, plačios jausminės skalės, kūrybingos teatrinės vaizduotės šokėja, apdovanota ypač stipriu erdvės apvaldymo — choreografiniu kompoziciniu instinktu, labai išraiškiomis, grakščiomis rankomis ir scenoje dominuojančiu grožiu. Ji pažėrė prieš publikos akis labai įvairų savo tematika ir pasirinktomis savitomis šokio formomis repertuarą. Per vieną vakarą Danutė tapo "žvaigžde", labai pamilta publikos, nežiūrint kai kurių baletų kritikų bei klasikinio baletų šalininkų skeptiškumo.

Tą patį rudenį ji Kaune įkūrė ritminės gimnastikos ir išraiškos šokio studiją, kuriai po jos pasisekusio koncerto netrūko mokinių. Neturėdama nuosavų patalpų, Studija prisiglaudė Jono Jablonskio vardo pradžios mokykloje, kur vakarais ir savaitgaliais buvo intensyviai dirbama. Savo mokinėms davusi Juttos Klamt technikos pagrindus, būsimas šokėjas ji toliau ugdė, vadovaudamasi ne iš anksto susikurtu metodu, bet intuityva, puoselėdama savo mokinių įgimtą talento bruožus, vesdama jas per improvizaciją į individualias, savitas šokio formas, tuo per trumpą laiką pasiekdama gerų rezultatų.

1940 m. pavasarį ji davė savo antrąjį šokio rečitalį su nauja programa ir savo mokyklos pirmąjį viešą pasirodymą Kauno Valstybės Teatre. Pirmojoje programos dalyje buvo pademonstruoti išraiškos šokio elementai: lankstumas, bėgimas, įtampa, šuoliai, spyruokliavimas, erdvės apvaldymas, kvėpavimas,